

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2013. gada 7. novembrī*

Elektronisko komunikāciju tīkli un pakalpojumi — Direktīvas 97/66/EK, 2002/19/EK, 2002/20/EK, 2002/21/EK un 2002/22/EK — Materiālā piemērošanas joma — Radio un televīzijas programmu, kas pieejamas pa kabeli, pamatpaketes piegāde — Pašvaldības kabeļtīkla cesija privātam uzņēmumam — Līguma klauzula par tarifu — Valsts pārvaldes iestāžu kompetence — Lojālas sadarbības princips

Lieta C-518/11

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Gerechthof te Amsterdam* (Nīderlande) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2011. gada 4. oktobrī un kas Tiesā reģistrēts 2011. gada 10. oktobrī, tiesvedībā

UPC Nederland BV

pret

Gemeente Hilversum.

TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs M. Ilešičs [*M. Ilešič*], tiesneši K. G. Fernlunds [*C. G. Fernlund*], A. O'Kifs [*A. Ó Caoimh*], K. Toadere [*C. Toader*] un E. Jarašūns [*E. Jarašiūnas*] (referents),

ģenerāladvokāts P. Kruss Viljalons [*P. Cruz Villalón*],

sekretāre M. Ferreira [*M. Ferreira*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2012. gada 21. novembra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *UPC Nederland BV* vārdā — *P. Glazener* un *E. Besselink*, *advocaten*,

— *Gemeente Hilversum* vārdā — *J. Doeleman* un *G. van der Wal*, *advocaten*,

— Nīderlandes valdības vārdā — sākotnēji *C. Wissels*, vēlāk *M. Bulterman* un *B. Koopman*, pārstāves,

— Eiropas Komisijas vārdā — *A. Nijenhuis*, *P. Van Nuffel*, kā arī *L. Nicolae*, pārstāvji,

— EBTA Uzraudzības iestādes vārdā — *X. Lewis* un *M. Moustakali*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2013. gada 30. aprīļa tiesas sēdē,

* Tiesvedības valoda — holandiešu.

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt LESD 101. pantu, Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta Direktīvu 2002/21/EK par kopējiem reglamentējošiem noteikumiem attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem (pamatdirektīva) (OV L 108, 33. lpp.; turpmāk tekstā – “pamatdirektīva”), Eiropas Parlamenta un Padomes 1997. gada 15. decembra Direktīvu 97/66/EK par personu datu apstrādi un privātās dzīves aizsardzību telekomunikāciju nozarē (OV L 24, 1. lpp.), Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta Direktīvu 2002/19/EK par piekļuvi elektronisko komunikāciju tīkliem un ar tiem saistītām iekārtām un to savstarpēju savienojumu (piekļuves direktīva) (OV L 108, 7. lpp.), Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta Direktīvu 2002/20/EK par elektronisko komunikāciju tīklu un pakalpojumu atļaušanu (atļauju izsniegšanas direktīva) (OV L 108, 21. lpp.) un Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta Direktīvu 2002/22/EK par universālo pakalpojumu un lietotāju tiesībām attiecībā uz elektronisko sakaru tīkliem un pakalpojumiem (universālā pakalpojuma direktīva) (OV L 108, 51. lpp.).
- 2 Šis lūgums tika iesniegts tiesvedībā starp *UPC Nederland BV* (turpmāk tekstā – “UPC”) un *Gemeente Hilversum* (Hilversimas pašvaldība, turpmāk tekstā – “Hilversum”) saistībā ar līgumu, saskaņā ar kuru šī pašvaldība pārdod tai piederošu kabeļtīkla translācijas uzņēmumu.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Par jauno tiesisko regulējumu, kas piemērojams elektronisko komunikāciju pakalpojumiem

- 3 Jaunais tiesiskais regulējums, kas piemērojams elektronisko komunikāciju pakalpojumiem (turpmāk tekstā – “JTR”), ietver pamatdirektīvu un četras īpašas to pavadošās direktīvas, proti, Direktīvu 97/66, piekļuves direktīvu, atļauju izsniegšanas direktīvu un universālo pakalpojumu direktīvu (turpmāk tekstā visas četras direktīvas kopā – “īpašās direktīvas”).
- 4 Atļauju izsniegšanas direktīva, piekļuves direktīva, universālā pakalpojumu direktīva, kā arī pamatdirektīva tika grozītas ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 25. novembra Direktīvu 2009/140/EK (OV L 337, 37. lpp.). Tomēr, ņemot pamatlietas faktu norises laiku, uz šo strīdu attiecas minētās četras direktīvas to sākotnējā redakcijā.

– Pamatdirektīva

- 5 Pamatdirektīvas preambulas 5. apsvērumā ir noteikts:

“Telekomunikāciju, mediju un informācijas tehnoloģiju nozaru saplūšana nozīmē to, ka visiem pārraides tīkliem un pakalpojumiem būtu jābūt iekļautiem vienotos reglamentējošos noteikumos. Minētie reglamentējošie noteikumi sastāv no šīs direktīvas un četrām īpašām direktīvām: [...] [atļauju izsniegšanas direktīvas], [...] [piekļuves direktīvas], [...] [universālās pakalpojuma direktīvas] un Direktīvas [97/66] [...]. Jāatdala pārraides regulēšan[a] no satura regulēšanas. Tāpēc šie noteikumi neiekļauj to pakalpojumu saturu, kas sniegti caur elektronisko komunikāciju tīkliem, izmantojot elektronisko komunikāciju pakalpojumus, tādus kā pārraides saturs, finansiāli pakalpojumi un daži informācijas sabiedrības pakalpojumi, un tāpēc neierobežo Kopienas vai valsts līmenī veiktos pasākumus attiecībā uz minētajiem pakalpojumiem, saskaņā ar Kopienas tiesību aktiem, lai veicinātu

kultūras un valodu daudzveidību un lai nodrošinātu mediju plurālisma aizsardzību. Televīzijas programmu saturs ir iekļauts Padomes 1989. gada 3. oktobra Direktīvā 89/552/EEK par to, kā koordinēt dažus dalībvalstu normatīvo vai administratīvo aktu noteikumus par televīzijas raidījumu veidošanu un pārraidi [(OV L 298, 23. lpp.), redakcijā, kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 1997. gada 30. jūnija Direktīvu 97/36/EK (OV L 202, 60. lpp.)]. Pārraidīšanas noteikumu un satura noteikumu atdalīšana neierobežo starp tiem esošo saikņu ņemšanu vērā, jo īpaši, lai garantētu mediju plurālismu, kultūras daudzveidību un patērētāju aizsardzību.”

6 Šīs direktīvas 2. panta a) un c) punkts ir formulēti šādi:

“Šajā direktīvā lietotas šādas definīcijas:

a) “elektronisko komunikāciju tīkls” nozīmē pārraides sistēmas un, attiecīgos gadījumos, komutācijas vai maršrutizācijas ierīces un citus resursus, kas ļauj signālus pārraidīt pa vadiem, pa radio, ar optiskiem vai citiem elektromagnētiskiem līdzekļiem, ietverot satelīta tīklu, fiksētus (ķēdes un pakešu tīklu, ietverot Internetu) un mobilos zemes sakaru tīklus, elektrības kabeļu sistēmas, ciktāl tās ir izmantotas, lai pārraidītu signālus, tīklus, ko izmanto radio un televīzijas apraidei, un kabeļu televīzijas tīklus, neatkarīgi no pārraidītas informācijas tipa;

[..]

c) “elektronisko komunikāciju pakalpojums” nozīmē pakalpojumu, ko parasti nodrošina par atlīdzību, un kas pilnīgi vai galvenokārt sastāv no signālu pārraidīšanas elektronisko komunikāciju tīklos, ietverot telekomunikāciju pakalpojumus un pārraidīšanas pakalpojumus tīklos, ko izmanto apraidei, neiekļaujot pakalpojumus, kas saistīti ar redaktorisku atbildību par vai kas nodrošina saturu, kas pārraidīts, izmantojot elektronisko komunikāciju tīklus un pakalpojumus; tas neiekļauj informācijas sabiedrības pakalpojumus, kā noteikts [Eiropas Parlamenta un Padomes 1998. gada 22. jūnija] Direktīvas [98/34/EK, ar ko nosaka informācijas sniegšanas kārtību tehnisko standartu un noteikumu jomā (OV L 204, 37. lpp.), kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 1998. gada 20. jūlija Direktīvu 98/48/EK (OV L 217, 18. lpp.)] 1. pantā, kas nesastāv pilnībā vai galvenokārt no signālu pārraidīšanas elektronisko komunikāciju tīklos.”

7 Minētās direktīvas 3. pantā ir noteikts:

“1. Dalībvalstis nodrošina, ka kompetentā iestāde uzņemas katru uzdevumu, kas šajā direktīvā un īpašajās direktīvās noteikts valsts pārvaldes iestādēm [turpmāk tekstā – “VPI”].

2. Dalībvalstis garantē [VPI] neatkarību, nodrošinot, ka tās ir juridiski patstāvīgas un funkcionāli neatkarīgas no visām organizācijām, kas nodrošina elektronisko komunikāciju tīklus, ierīces vai pakalpojumus. [..]

[..]

6. Dalībvalstis [Eiropas] Komisijai paziņo par visām [VPI], kurām noteikti uzdevumi saskaņā ar šo direktīvu un īpašajām direktīvām, un par to attiecīgajiem pienākumiem.”

8 Šīs pašas direktīvas 8. pants ir formulēts šādi:

“1. Dalībvalstis nodrošina to, ka, veicot šajā direktīvā un īpašajās direktīvās noteiktos reglamentējošos uzdevumus, [VPI] veic visus pamatotos pasākumus, kas ir vērsti uz 2., 3. un 4. punktā izklāstīto mērķu sasniegšanu. Šādi pasākumi ir proporcionāli minētajiem mērķiem.

[..]

2. [VPI] veicina konkurenci elektronisko komunikāciju tīklu, elektronisko komunikāciju pakalpojumu un saistīto iekārtu un pakalpojumu nodrošināšanā, *inter alia*:

- a) nodrošinot, ka lietotāji, ietverot invalīdus, gūst maksimālu labumu izvēles, cenas un kvalitātes izteiksmē;
- b) nodrošinot, ka nepastāv konkurences kropļošana vai ierobežošana elektronisko komunikāciju nozarē;

[..]

3. [VPI] veicina iekšējā tirgus attīstību, *inter alia*:

- a) likvidējot palikušos šķēršļus elektronisko komunikāciju tīklu, saistīto iekārtu un pakalpojumu un elektronisko komunikāciju pakalpojumu nodrošināšanai Eiropas līmenī;

[..]

- d) sadarbojoties savā starpā un ar Komisiju caurskatāmā veidā, lai nodrošinātu pastāvīgas reglamentējošas prakses attīstību un konsekvētu šīs direktīvas un īpašo direktīvu piemērošanu.

[..]”

- 9 Pamatdirektīvas 9.–13. pantā ir piebilsts, ka pie VPI uzdevumiem arī pieder elektronisko komunikāciju tīklu radiofrekvenču pārvaldība, numuru, nosaukumu un adresu piešķiršana, piekļuves tiesību piešķiršana, līdzsatrašanās, iekārtu koplietošana, atsevišķa grāmatvedība un finanšu atskaites.

– Piekļuves direktīva

- 10 Piekļuves direktīvas 13. panta 1. punktā ir noteikts:

“[VPI] [..] var uzlikt pienākumus attiecībā uz izmaksu segšanu un cenu kontroli, ieskaitot pienākumus par cenu orientāciju uz izmaksām un pienākumus attiecībā uz izmaksu uzskaites sistēmām, lai nodrošinātu savstarpējā savienojuma un/vai piekļuves īpašus veidus, situācijās, kad tirgus analīze parāda, ka efektīvas konkurences trūkums nozīmē to, ka attiecīgais operators var paturēt cenas pārmērīgi augstā līmenī vai piemērot cenu ierobežojumus, kaitējot lietotājiem. [VPI] ņem vērā investīcijas, ko veicis operators, un ļauj tam gūt samērīgu peļņu no attiecīgā ieguldītā kapitāla, ņemot vērā iesaistītos riskus.”

– Direktīva 2009/140

- 11 Direktīvas 2009/140 preambulas 5. apsvērumā ir noteikts:

“Mērķis ir pakāpeniski samazināt iepriekšējos sektora īpašos noteikumus, attīstoties tirgus konkurencei, un galvenokārt, lai elektronisko sakaru jomu regulētu tikai konkurences tiesību akti. Ņemot vērā to, ka pēdējos gados elektronisko sakaru tirgos ir bijusi vērojama spēcīga konkurences izaugsme, ir būtiski, lai *ex ante* regulatīvos pienākumus piemērotu vienīgi tad, ja nav pilnvērtīgas un ilgtspējīgas konkurences.”

Citas atbilstošas direktīvas

- 12 Saskaņā ar Komisijas 2002. gada 16. decembra Direktīvas 2002/77/EK par konkurenci elektronisko komunikāciju tīklu un pakalpojumu tirgū (OV L 249, 21. lpp.; turpmāk tekstā – “konkurences direktīva”) preambulas 7. apsvērumu:

“Šajā direktīvā ir atsauce uz “elektronisko komunikāciju pakalpojumiem” un “elektronisko komunikāciju tīkliem”, nevis uz iepriekš izmantotajiem terminiem “telekomunikāciju pakalpojumi” un “telekomunikāciju tīkli”. Šīs jaunās definīcijas ir būtiskas, ņemot vērā konverģences fenomenu, vienā vienotā definīcijā apvienojot visus elektronisko komunikāciju pakalpojumus un/vai tīklus, kas saistīti ar signālu pārraidīšanu, izmantojot vadus, radioviļņus, optiskos vai citus elektromagnētiskos līdzekļus (t.i., fiksētie, bezvadu, kabeļtelevīzijas, satelītu tīkli). Tādējādi radio un televīzijas pārraid[i] un apraid[i] būtu jāatzīst par elektronisko komunikāciju pakalpojumu, un tīkl[us], kurus izmanto šādai pārraidei un apraidei, tāpat būtu jāatzīst par elektronisko komunikāciju tīkliem. Bez tam būtu jāprecizē tas, ka elektronisko komunikāciju tīklu jaunā definīcija ietver arī optiskos šķiedru tīklus, kas ļauj trešajām personām pārraidīt signālus, izmantojot savas komutācijas vai maršrutēšanas iekārtas.”

- 13 Konkurences direktīvas 1. panta 3. punkts ir izteikts šādi:

“Šajā direktīvā izmanto šādas definīcijas:

[..]

- 3) “elektronisko komunikāciju pakalpojumi” ir parasti par atlīdzību nodrošināti pakalpojumi, kas pilnībā vai daļēji sastāv no signālu pārraidīšanas elektroniskos komunikāciju tīklos, ieskaitot telekomunikāciju pakalpojumus un pārraides pakalpojumus tīklos, ko izmanto apraidei, taču neietver pakalpojumus, kas nodrošina redakcionālu kontroli pār saturu, kas pārraidīts, izmantojot elektronisko komunikāciju tīklus un pakalpojumus; tas neietver informācijas sabiedrības pakalpojumus Direktīvas [98/34] 1. panta nozīmē, kas nesastāv pilnībā vai lielākoties no signālu pārraidīšanas elektronisko komunikāciju tīklos.”
- 14 Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 10. marta Direktīvas 2010/13/ES par to, lai koordinētu dažus dalībvalstu normatīvajos un administratīvajos aktos paredzētus noteikumus par audiovizuālo mediju pakalpojumu sniegšanu (Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīva) (OV L 95, 1. lpp.), 1. panta 1. punkta a) apakšpunkta i) punktā ir paredzēts:

“Šajā direktīvā piemēro šādas definīcijas:

a) “audiovizuālo mediju pakalpojums” ir:

- i) pakalpojums, kā definēts Līguma par Eiropas Savienības darbību 56. un 57. pantā, uz kuru attiecināma mediju pakalpojumu sniedzēja redakcionāla atbildība un kura galvenais nolūks ir nodrošināt plašākai sabiedrībai raidījumus, lai to informētu, izklaidētu vai izglītotu, izmantojot elektronisko komunikāciju tīklus [pamatdirektīvas] 2. panta a) punkta nozīmē. Šādi audiovizuālo mediju pakalpojumi ir vai nu televīzijas apraide, kā definēts šā punkta e) apakšpunktā, vai arī audiovizuālo mediju pakalpojumi pēc pieprasījuma, kā definēts šā punkta g) apakšpunktā.”

Nīderlandes tiesības

- 15 Nīderlandes Karaliste JTR transponēja valsts tiesībās ar Likuma par telekomunikācijām (*Telecommunicatiewet*, *Stb.* 2004, Nr. 189) grozījumu, kas stājās spēkā 2004. gada 19. maijā (*Stb.* 2004, Nr. 207).

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

- 16 Gluži kā citas Nīderlandes pašvaldības *Hilversum* uzticēja kabeļtelevīzijas uzstādīšanu, apkalpošanu un ekspluatāciju savā teritorijā kabeļtīkla translācijas sabiedrībai, kas tai pieder. Šī darbība tika uzskatīta par sabiedrisko pakalpojumu, jo pašvaldību uzdevums ir, pilnībā ņemot vērā uzņēmuma izmaksas, nodrošināt saviem iedzīvotājiem maksimālo televīzijas programmu skaitu, ar vislabāko uztveršanas kvalitāti un par cik vien iespējams zemāku tarifu.
- 17 Ietekmējoties no Savienības līmenī notikušajām izmaiņām, daudzas pašvaldības nolēma pārdot savus kabeļtīkla translācijas uzņēmumus. Saskaņā ar šajā ziņā noslēgtajiem pirkšanas un pārdošanas līgumiem pašvaldības paturēja sev pilnvaras televīzijas un radio programmu, kas pieejamas pa kabeli mājāsaimniecībām, pamatpaketes satura un tarifu noteikšanas jomā (turpmāk tekstā – “pa kabeli pieejamā pamatpakete”).
- 18 Tādējādi ar 1996. gada 1. jūlija līgumu par *Hilversum* kabeļtīkla turpmāko izmantošanu (turpmāk tekstā – “līgums”) šī pašvaldība pārdeva *UPC* tiesību priekštecim kabeļtīkla translācijas sabiedrību, ieskaitot kabeļtīklu, ko šī pašvaldība bija uzstādījusi.
- 19 Ar šo līgumu *Hilversum* apņēmas veicināt, lai pircējs saņemtu atļauju uzstādīt, uzturēt un ekspluatēt kabeļradio iekārtu šīs pašvaldības teritorijā.
- 20 *UPC*, savukārt, apņēmas, veikt ieguldījumus, lai varētu izveidot kabeļtīklu, kurš pašvaldības vidusmēra abonentiem spētu sniegt uzlabotu pakalpojumu, un papildus radio un televīzijas kanāliem piedāvāt pievilcīgu telekomunikācijas pakalpojumu paketi privātpersonām un profesionāļiem.
- 21 Turklāt līgumā tika iekļauta klauzula, saskaņā ar kuru *UPC* ir jāgarantē pa kabeli pieejama pamatpakete, kas atbilst līgumā paredzētajiem satura un tarifu kritērijiem (turpmāk tekstā – “tarifu klauzula”). Šajā ziņā tajā bija paredzēts, ka pa kabeli pieejamās pamatpaketes mēneša tarifs katru gadu tiks pielāgots atbilstoši patēriņa cenu indeksam, izmantojot līguma pielikumā esošo formulu. Tika arī precizēts, ka ārējo izmaksu pieaugums proporcionāli ietekmēs minēto tarifu, ja šajā klauzulā paredzētā pielāgošana nebūs pietiekama, lai segtu minēto pieaugumu.
- 22 Tāpat šajā līgumā tika paredzēts, ka šis līgums ir pilnībā vai daļēji izbeidzams vai laužams vienīgi ar visu pušu rakstisku piekrišanu, un ka tas var tikt grozīts vienīgi ar visu pušu rakstisku piekrišanu, paredzot, ka šīs puses jebkurā gadījumā no jauna apspriedīs tā saturu pēc desmit gadiem.
- 23 Ar 2003. gada 28. novembra vēstuli *UPC* paziņoja *Hilversum*, ka visām *Hilversum* mājāsaimniecībām pa kabeli pieejamās pamatpaketes tarifs tiks paaugstināts no 2004. gada 1. janvāra, palielinoties no EUR 10,28[, ieskaitot pievienotās vērtības nodokli (turpmāk tekstā – “PVN”),] līdz EUR 13,32 (ieskaitot PVN), zinot, ka *UPC* citās pašvaldībās prasa EUR 16 par pa kabeli pieejamo pamatpaketi.
- 24 *Hilversum* cēla prasību, lai *UPC* tiktu aizliegts veikt paredzēto tarifa paaugstināšanu. Ar 2003. gada 23. decembra spriedumu *Rechtbank te Amsterdam* (Amsterdamas tiesa) šo prasību apmierināja. Šis spriedums apelācijas tiesvedībā tika apstiprināts ar *Gerechthof te Amsterdam* (Amsterdamas apelācijas tiesa) 2004. gada 12. augusta spriedumu. *UPC* kasācijas sūdzība par šo spriedumu tika noraidīta ar *Hoge Raad der Nederlanden* (Nīderlandes Augtākā tiesa) 2005. gada 8. jūlija spriedumu.
- 25 Turklāt 2003. gadā pēc sūdzībām saistībā ar *UPC* paziņoto tarifa paaugstināšanu *Nederlandse Mededingingsautoriteit* (Nīderlandes Konkurences padome, turpmāk tekstā – “*NMa*”) sāka izmeklēšanu, lai noteiktu, vai, aprēķinot pārmērīgus abonēšanas tarifus, *UPC* nav ļaunprātīgi izmantojusi savu dominējošo stāvokli 1997. gada 22. maija Likuma par konkurenci (*Wet houdende nieuwe regels omtrent de economische mededinging (Mededingingswet)*) 24. panta nozīmē.

- 26 Ar 2005. gada 27. septembra lēmumu *NMa* secināja, ka *UPC* tarifi nav pārmērīgi un ka šis uzņēmums nav vainojams dominējošā stāvokļa ļaunprātīgā izmantošanā Likuma par konkurenci 24. panta nozīmē.
- 27 2005. gada 28. septembrī *Onafhankelijke Post en Telecommunicatie Autoriteit* (Neatkarīga pasta un telekomunikāciju iestāde, turpmāk tekstā – “*OPTA*”) pieņēma lēmuma projektu saistībā ar audiovizuālo signālu pārraidīšanas un nodrošināšanas tirgu, kas ietilpst *UPC* teritorijā, par kuru šī iestāde uzskata, ka *UPC* šajā teritorijā ir ievērojama ietekme uz pa kabeli pieejamo pamatpakešu piegādi, un noteica *UPC* pienākumus saistībā ar tās tarifu aprēķināšanu.
- 28 2005. gada 3. novembrī Komisija, kurai saskaņā ar pamatdirektīvā paredzēto procedūru tika iesniegts *OPTA* lēmumprojekts, pauda šaubas par šī projekta saderīgumu ar pamatdirektīvu, lasot to kopsakarā ar Komisijas 2003. gada 11. februāra Ieteikumu 2003/311/EK par attiecīgajiem produktu un pakalpojumu tirgiem elektronisko komunikāciju nozarē, kuros var būt nepieciešams *ex ante* regulējums saskaņā ar Direktīvu 2002/21 (OV L 114, 45. lpp.). Savā galīgajā 2006. gada 17. marta lēmumā *OPTA* galu galā atteicās no paredzētās cenu kontroles.
- 29 2006. gada 15. maijā *UPC* uzsāka *Rechtbank te Amsterdam* tiesvedību pret *Hilversum*, prasot, lai strīdīgā tarifu klauzula tiktu pasludināta par spēkā neesošu un lai *Hilversum* tiktu uzdots atļaut tarifa paaugstināšanu. Šajā saistībā *UPC* norādīja uz šīs klauzulas nesaderību ar Savienības tiesībām.
- 30 Tā kā šī prasība tika noraidīta, *UPC* iesniedza apelācijas sūdzību iesniedzējtiesā, lūdzot, pirmkārt, atcelt tarifu klauzulu vai, pakārtoti, atzīt to par nepiemērojamu, kā arī, otrkārt, atzīt, ka *Hilversum* ir atbildīga par zaudējumiem, kas esot radušies *UPC* tādēļ, ka tā nav varējusi piemērot saviem abonentiem *Hilversum* teritorijā kopējo tarifu, ko tā piemēroja valsts mērogā.
- 31 Lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu *Gerechthof te Amsterdam* norāda, pirmkārt, ka lietas dalībnieki pamatlietā vispirms jau nav vienisprātis par to, vai *UPC* piedāvātais pakalpojums, proti, pa kabeli pieejamās pamatpaketes piegāde, ietilpst JTR materiālajā piemērošanas jomā.
- 32 Otrkārt, tai attiecībā uz gadījumu, ja *UPC* sniegtais pakalpojums ietilptu JTR piemērošanas jomā, rodas jautājums, kādas būtu JTR piemērošanas sekas attiecībā uz tarifu klauzulu. Šajā ziņā iesniedzējtiesa uzskata, ka rodas jautājums, vai *Hilversum* ir saglabājusi pilnvaras aizsargāt sabiedrības intereses, iejaucoties tarifu noteikšanā; tas arī izraisa jautājumu, vai JTR mērķis ir veikt pilnīgu harmonizēšanu un vai joprojām ir iespējama valsts iestāžu papildu intervence. Ja šīs intervences pilnvaras būtu izslēgtas, tad būtu jājautā, vai valsts iestādei ir jāīsteno lojālās sadarbības pienākums Savienības tiesību nozīmē.
- 33 Treškārt, iesniedzējtiesa jautā, vai tarifu klauzulas iespējamās spēkā neesamības sekas ir definētas Savienības tiesībās un, konkrētāk, ar LESD 101. panta 2. punktā paredzēto spēkā neesamības klauzulu.
- 34 Šādos apstākļos *Gerechthof te Amsterdam* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- “1) Vai pakalpojums, ko veido pa kabeli pieejamas [pamatpaketes] nodrošināšana, un par kura nodrošināšanu tiek prasīta gan pārraidīšanas atlīdzība, gan arī naudas summa (kā ietekme) atlīdzībai raidorganizācijām un kolektīvajām autortiesību pārvaldīšanas sabiedrībām par darbu satura apraidi, ietilpst JTR materiālajā piemērošanas jomā?
- 2)
- a) Vai, ņemot vērā telekomunikāciju nozares liberalizēšanu un JTR mērķus, tostarp tajos paredzēto stingro koordinēšanas un apspriedes procedūru, kas ir īstenojama, pirms VPI iegūst (ekskluzīvo) kompetenci ar tāda pasākuma starpniecību kā cenu kontrole ietekmēt

galapatērētājiem piemērojamo tarifu, pašvaldībai joprojām ir pilnvaras aizsargāt savu iedzīvotāju sabiedriskās intereses, ar [tarifu] klauzulu ietekmējot tarifus, kurus piemēro galapatērētājiem?

- b) Ja tas tā nav, vai ar JTR tiek aizliegts, ka pašvaldība piemēro [tarifu] klauzulu, par kuru panākta vienošanās, pārdodot savu kabeļtīkla translācijas uzņēmumu?

Ja uz 2. jautājuma [a) un b) punktu] tiek sniegta noliedzoša atbilde:

- 3) Vai tādai valsts varai, kā pašvaldība tādā situācijā, kāda tiek aplūkota pamatlietā, ir (arī) pienākums lojāli sadarboties Savienības tiesību nozīmē, ja, vienojoties par un vēlāk piemērojot [tarifu] klauzulu, tā darbojas nevis publiska uzdevuma izpildes nolūkā, bet privāto tiesību pilnvaru robežās [skat. arī sestā jautājuma a) punktu]?
- 4) Ja JTR ir piemērojams un pašvaldībai ir pienākums lojāli sadarboties:
- a) Vai pienākumam lojāli sadarboties, to aplūkojot kopā ar JTR mērķiem, kurā ir paredzēta stingra koordinēšanas un apspriedes procedūra, kas ir jāveic, pirms [VPI] var regulēt tarifus, kas tiek piemēroti vidusmēra galapatērētājam, ar tādu pasākumu kā cenu kontrole, ir pretrunātas, ka pašvaldība piemēro [tarifu] klauzulu?
- b) Ja tas tā nav, vai atbilde uz [ceturtā jautājuma a) punktu] būtu citāda attiecībā uz laikposmu pēc tam, kad Komisija savā “letter of serious doubt” ir izteikusi nopietnas šaubas par *OPTA* piedāvātās cenu kontroles saderību ar JTR mērķiem, kas ir aprakstīti pamatdirektīvas 8. pantā, un pēc kuras *OPTA* atteicās īstenot šo pasākumu?
- 5)
- a) Vai LESD 101. panta gadījumā runa ir par sabiedriskās kārtības tiesību normu, kas valsts tiesai ir jāpiemēro pēc savas ierosmes Nīderlandes Civilprocesa kodeksa 24. un 25. panta nozīmē?
- b) Ja tas tā ir, attiecībā uz kādiem tiesvedībā norādītajiem faktiem tiesai pēc savas ierosmes ir jāpārbauda LESD 101. panta piemērojamība? Vai tiesai ir šāds pienākums arī tad, ja pēc tam, kad lietas dalībniekiem jau bijusi dota iespēja šajā saistībā izteikt savu viedokli, šīs pārbaudes rezultātā (iespējams) tiks papildināti fakti Nīderlandes Civilprocesa kodeksa 149. panta nozīmē?
- 6) Ja LESD 101. pants ir jāpiemēro pēc savas ierosmes un ievērojot JTR mērķus, to, ka to piemēro *OPTA* un Komisija, un to, ka tādi JTR izmantotie jēdzieni kā būtiska ietekme tirgū un attiecīgo tirgu norobežošana tiek atveidoti pēc analogijas ar jēdzieniem Eiropas konkurences tiesībās, pamatojoties uz šajā tiesvedībā norādītajiem faktiem, rodas šādi jautājumi:
- a) Vai, pārdodot savu kabeļtīkla translācijas uzņēmumu un nosakot [tarifu] klauzulu, pašvaldība ir uzskatāma par uzņēmumu LESD 101. panta nozīmē (skat. arī trešo jautājumu)?
- b) Vai [tarifu] klauzula ir uzskatāma par būtisku ierobežojumu LESD 101. panta 1. punkta a) apakšpunkta nozīmē un atbilstoši Komisijas paziņojumam par maznozīmīgiem nolīgumiem, kas ievērojami neierobežo konkurenci atbilstīgi [EKL] 81. panta 1. punktam (*de minimis*) (OV 2001, C 368, 13. lpp., 11. punkts)? Ja tas tā ir, vai jau šī iemesla dēļ pastāv ievērojams konkurences ierobežojums LESD 101. panta 1. punkta izpratnē? Ja tas tā nav, vai atbildes sniegšanai ir nozīmīgi sestā jautājuma d) punktā minētie apstākļi [..]?

- c) Ja [tarifu] klauzula nav uzskatāma par būtisku ierobežojumu, vai tai ir konkurenci ierobežojoša ietekme (jau) tāpēc, ka:
- [NMa] nolēma, ka, piemērojot (lielākus) tarifus tādu identisku pakalpojumu sniegšanai kā [pa kabeli pieejamās] pamatpaketes pārraidīšana tajā pašā tirgū, *UPC* nav ļaunprātīgi izmantojusi savu dominējošo stāvokli tirgū;
  - Komisija savā “letter of serious doubt” ir izteikusi nopietnas šaubas par galapatērētājiem piemēroto tarifu par tādiem *UPC* sniegtajiem pakalpojumiem kā [pa kabeli pieejamās] pamatpaketes pārraidīšana (iepriekšējas) noregulēšanas (ar cenu kontroles palīdzību) saderību ar pamatdirektīvas 8. pantā norādītajiem mērķiem? Vai, lai atbildētu uz jautājumu, nozīme ir apstāklim, ka, saņēmusi “letter of serious doubt”, *OPTA* ir atteikusies veikt cenu kontroli?
- d) Vai ar līgumu, kurā ietverta [tarifu] klauzula, tiek ievērojami ierobežota konkurence LESD 101. panta 1. punkta nozīmē, (tostarp) ņemot vērā to, ka:
- JTR nozīmē *UPC* ir uzskatāms par uzņēmumu ar būtisku ietekmi tirgū (*De minimis* [paziņojuma] 7. punkts);
  - gandrīz visas Nīderlandes pašvaldības, kas 90. gados ir atsavinājušas savus kabeļtīkla translācijas uzņēmumus tādiem kabeļtīkla izplatītājiem kā *UPC*, ir savos līgumos paredzējušas pilnvaras noteikt atlīdzību par [pa kabeli pieejamo] pamatpaketi (*De minimis* [paziņojuma] 8. punkts)?
- e) Vai līgums, kas ietver [tarifu] klauzulu, ir uzskatāms par tādu, kas iespaido (vai var iespaidot) tirdzniecību starp dalībvalstīm LESD 101. panta 1. punkta izpratnē un, precīzāk, atbilstoši Vadlīniju par [EKL] 81. un 82. pantā paredzēto tirdzniecības iespaidošanas jēdzienu (OV 2004, C 101, 81. lpp.) noteikumiem, ņemot vērā, ka:
- atbilstoši JTR *UPC* ir uzskatāms par uzņēmumu ar būtisku ietekmi tirgū;
  - saistībā ar cenu kontroles pasākumu attiecībā uz tādiem pakalpojumiem kā [pa kabeli pieejamās] pamatpaketes pārraidīšana, ko veic kabeļtīkla operatori ar būtisku ietekmi tirgū, kā tas ir *UPC* gadījumā, *OPTA* ir veikusi Eiropas apspriedes procedūru, kas atbilstoši JTR ir jāveic, ja plānotais pasākums var iespaidot tirdzniecību starp dalībvalstīm;
  - līguma summa attiecīgajā laikā bija 51 miljons Nīderlandes guldeņu (NLG) jeb vairāk nekā EUR 23 miljoni);
  - gandrīz visas Nīderlandes pašvaldības, kas 90. gados ir pārdevušas savus kabeļtīkla translācijas uzņēmumus tādiem kabeļtīkla operatoriem kā *UPC*, savos līgumos ir paredzējušas pilnvaras noteikt tarifus par [pa kabeli pieejamo] pamatpaketi?
- 7) Vai, ņemot vērā JTR un Komisijas “letter of serious doubt” paustās nopietnās šaubas par galapatērētājiem piemērojamo tarifu (iepriekšējas) noregulēšanas saderību ar konkurences tiesību mērķiem, atbilstoši LESD 101. panta 3. punktam tiesai jāprojām ir tiesības atzīt, ka LESD 101. panta 1. punktā paredzētais aizliegums nav piemērojams [tarifu] klauzulai? Vai, lai atbildētu uz jautājumu, nozīme ir tam, ka, saņemot “letter of serious doubt”, *OPTA* atteicās no ielānotās cenu kontroles?

- 8) Vai, ievērojot līguma noslēgšanas brīdī pastāvošos apstākļus (proti, telekomunikāciju nozares liberalizācijas sākotnējo posmu) un vēlāko telekomunikāciju nozarē notikušo attīstību, tostarp JTR stāšanos spēkā un ar to saistītās Komisijas nopietnās šaubas attiecībā uz cenu kontroles pasākuma noteikšanu, LESD 101. panta 2. punktā paredzētā spēkā neesamības klauzula ietver iespēju relativizēt tās iedarbību laikā?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

- 35 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai pamatdirektīvas 2. panta c) punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka pakalpojums, ko veido pa kabeli pieejamas pamatpaketes nodrošināšana un par kuru tiek prasīts gan atlīdzināt pārraidīšanas izmaksas, gan arī samaksāt atlīdzību raidorganizācijām un kolektīvajām autortiesību pārvaldīšanas sabiedrībām saistībā ar to darbu apraidi, ietilpst jēdzienā “elektronisko komunikāciju pakalpojumi” un līdz ar to ietilpst gan minētās direktīvas, gan īpašo direktīvu, kuras veido JTR, kurš piemērojams elektronisko komunikāciju pakalpojumiem, materiālajā piemērošanas jomā.
- 36 Šajā ziņā ir jāatgādina, ka pamatdirektīvas 2. panta a) un c) punktā ir noteikts, ka “elektronisko komunikāciju pakalpojums” ir pakalpojums, ko parasti nodrošina par atlīdzību un kas pilnīgi vai galvenokārt sastāv no signālu pārraidīšanas elektronisko komunikāciju tīklos, ietverot telekomunikāciju pakalpojumus un pārraidīšanas pakalpojumus tīklos, ko izmanto apraidei, neiekļaujot pakalpojumus, kas nodrošina saturu, kas pārraidīts, izmantojot elektronisko komunikāciju tīklus un pakalpojumus, vai kas saistīti ar redakcionālu atbildību par šo saturu. Turklāt šajā pamatdirektīvas pantā ir precizēts, ka “elektronisko komunikāciju pakalpojuma” jēdziens neietver informācijas sabiedrības pakalpojumus, kas definēti Direktīvas 98/34 1. pantā un kas pilnībā vai galvenokārt nesastāv no signālu pārraidīšanas elektronisko komunikāciju tīklos.
- 37 Šī elektronisko komunikāciju pakalpojuma definīcija ir ekvivalenti formulēta konkurences direktīvas 1. panta 3. punktā.
- 38 Kā izriet no pamatdirektīvas preambulas 5. apsvēruma, telekomunikāciju, mediju un informācijas tehnoloģiju nozaru saplūšana nozīmē to, ka visiem pārraides tīkliem un pakalpojumiem būtu jābūt iekļautiem vienotos reglamentējošos noteikumos un ka, pieņemot šos noteikumus, ir jāatdala pārraides regulēšana no satura regulēšanas. Šajā pašā apsvērumā precizēts, ka JTR nav piemērojams to pakalpojumu saturam, kas sniegti elektronisko komunikāciju tīklos, izmantojot elektronisko komunikāciju pakalpojumus, tādus kā pārraides saturs, finansiālie pakalpojumi un daži informācijas sabiedrības pakalpojumi, un tāpēc neapdraud Savienības vai valsts līmenī saskaņā ar Savienības tiesību aktiem attiecībā uz minētajiem pakalpojumiem veiktos pasākumus, kas veikti, lai veicinātu kultūras un valodu daudzveidību un lai nodrošinātu mediju plurālisma aizsardzību.
- 39 Tāpat konkurences direktīvas preambulas 7. apsvērumā, kurā noteikts, ka jēdzienu “telekomunikāciju” pakalpojumi un tīkli vietā priekšroka ir dota jēdzieniem “elektronisko komunikāciju” pakalpojumi un tīkli, tieši, lai ņemtu vērā konverģences parādību, ir norādīts, ka šīs definīcijas apvieno visus elektronisko komunikāciju pakalpojumus un/vai tīklus, kas saistīti ar signālu pārraidīšanu, izmantojot vadus, radioviļņus, optiskos vai citus elektromagnētiskos līdzekļus, aptverot fiksētos, bezvadu, kabeļtelevīzijas vai satelītu tīklus. Šajā pašā apsvērumā precizēts, ka radio un televīzijas pārraidi un apraidi būtu jāatzīst par elektronisko komunikāciju pakalpojumu.

- 40 Turklāt audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvas 1. panta 1. punkta a) apakšpunkta i) punktā “audiovizuālo mediju pakalpojums” ir definēts arī kā pakalpojums, kā definēts [LESD] 56. un 57. pantā, uz kuru attiecināma mediju pakalpojumu sniedzēja redakcionāla atbildība un kura galvenais nolūks ir nodrošināt plašākai sabiedrībai raidījumus, lai to informētu, izklaidētu vai izglītotu, izmantojot elektronisko komunikāciju tīklus pamatdirektīvas 2. panta a) punkta nozīmē.
- 41 No iepriekš minētā izriet, ka attiecīgajās direktīvās, it īpaši pamatdirektīvā, konkurences direktīvā un audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvā – kā secinājumu 33. punktā norāda ģenerālvokāts – satura veidošana, kas nozīmē redakcionālu atbildību, ir skaidri nošķirta no satura piegādes, kas ir brīva no jebkādas redakcionālas atbildības, un uz saturu un tā pārraidīšanu attiecas atsevišķi tiesiskie regulējumi ar saviem mērķiem, neatsaucoties ne uz sniegto pakalpojumu klientiem, ne arī uz viņiem aprēķinātās pārraidīšanas maksas struktūru.
- 42 Šajā gadījumā no lēmuma par prejudiciāla jautājuma uzdošanu, kā arī no Tiesā sniegtajiem rakstveida un mutvārdu apsvērumiem izriet, ka *UPC* veic darbību, kuru galvenokārt veido radio un televīzijas programmu pārraidīšana pa kabeli saviem klientiem, kuri ir abonenti. *UPC* tiesas sēdē Tiesā ir apstiprinājusi, ka tā pati nav šo programmu producete un ka tai nav redakcionālas atbildības par to saturu.
- 43 Lai gan *UPC* klienti parakstās uz abonementu, lai piekļūtu pa kabeli pieejamajai pamatpaketei, ko šī sabiedrība piedāvā, tas nenozīmē, ka tiktāl, ciktāl *UPC* darbībā ietilpst satura producentu, kas šajā gadījumā ir radio un televīzijas kanāli, saražoto programmu apraide, pārvadot šīs programmas līdz tās kabeļa pieslēgvietai, kas atrodas tās abonentu mājās, ir jāizslēdz no jēdziena “elektronisko komunikāciju pakalpojumi” pamatdirektīvas 2. panta c) punkta nozīmē un līdz ar to no JTR piemērošanas jomas.
- 44 Tieši pretēji, no šī sprieduma 36.–41. punktā norādītā izriet, ka par kabeli pieejamās pamatpaketes piegāde ietilpst elektronisko komunikāciju pakalpojumu jēdzienā un līdz ar to – JTR materiāltiesiskās piemērošanas jomā, ciktāl šis pakalpojums ietver signālu pārraidi pa kabeļtelevīzijas tīklu.
- 45 Citādas interpretācijas dēļ ievērojami tiktu sašaurināta JTR piemērojamība, tiktu apdraudēta tajā ietvertu tiesību normu lietderīgā iedarbība un līdz ar to tiktu apgrūtināta šī regulējuma mērķu sasniegšana. Tā kā JTR pats mērķis, kā tas izriet no Direktīvas 2009/140 preambulas 5. apsvēruma, ir izveidot patiesu elektronisko komunikāciju iekšējo tirgu, kura ietvaros šai elektroniskajai komunikācijai beigu beigās ir jātiek regulētai vienīgi ar konkurences tiesībām, tāda uzņēmuma kā *UPC* darbību izslēgšana no tā piemērošanas jomas ar pamatojumu, ka šis uzņēmums vienīgi pārsūta signālus, atņemtu šim regulējumam jebkādu iedarbību.
- 46 Tāpat tas, ka abonentiem aprēķinātā pārraidīšanas maksa ietver atlīdzību par radio un televīzijas kanāliem un maksu autortiesību kolektīvās pārvaldes iestādēm saistībā ar darbu satura apraidi, nevar liegt *UPC* sniegto pakalpojumu atzīt par “elektronisko komunikāciju pakalpojumu” JTR nozīmē.
- 47 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka pamatdirektīvas 2. panta c) punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka pakalpojums, ko veido pa kabeli pieejamas pamatpaketes nodrošināšana un par kuru tiek prasīta gan pārraidīšanas izmaksu segšana, gan arī atlīdzība raidorganizācijām un kolektīvajām autortiesību pārvaldīšanas sabiedrībām saistībā ar to darbu satura apraidi, ietilpst jēdzienā “elektronisko komunikāciju pakalpojums” un līdz ar to ietilpst gan minētās direktīvas, gan īpašo direktīvu, kuras veido JTR, kurš ir piemērojams elektronisko komunikāciju pakalpojumiem, materiālajā piemērošanas jomā, ciktāl šis pakalpojums galvenokārt ietver televīzijas signālu pārraidīšanu kabeļtelevīzijas tīklā līdz galapatērētāja uztveršanas terminālim.

Par otrā jautājuma a) punktu

- 48 Ar sava otrā jautājuma a) punktu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai direktīvas, kuras veido JTR, ir jāinterpretē tādējādi, ka no to transponēšanas termiņa beigām saskaņā ar tām tādai vienībai kā tā, par kuru ir runa pamatlietā, nav atļauts regulēt tarifus, kas tiek piemēroti galapatērētājam par pa kabeli pieejamās paketes piegādi.
- 49 Vispirms ir jānorāda, ka JTR pieeja ir atšķirīga no pieejas, kas bija iepriekš spēkā esošajā tiesiskajā regulējumā. Iepriekšējā tiesiskajā regulējumā noteikumi, kas piemērojami noteiktam tirgum, bija definēti pašā tiesiskajā regulējumā, taču JTR ietvaros VPI ir kompetence noteikt attiecīgo tirgu noteikumu piemērošanai un JTR paredzētos regulēšanas līdzekļus. Šajā ziņā VPI ir jāveic tirgus analīze un tostarp, ja tās konstatē, ka uzņēmumiem ir būtiska ietekme šajā tirgū, tās var uzlikt noteiktus pienākumus, ieskaitot saistībā ar tarifiem.
- 50 VPI regulēšanas uzdevumi ir definēti pamatdirektīvas 8.–13. pantā. It īpaši Tiesa šīs direktīvas 8. pantu interpretējusi tādējādi, ka tajā dalībvalstīm ir noteikts pienākums nodrošināt, ka VPI veic visus vajadzīgos pasākumus, lai sekmētu konkurenci elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniegšanas jomā, garantējot, ka konkurence elektronisko telekomunikāciju nozarē netiek ne traucēta, ne ierobežota, un novēršot pēdējos šķēršļus šo pakalpojumu sniegšanai Savienības mērogā (šajā ziņā skat. 2008. gada 31. janvāra spriedumu lietā C-380/05 *Centro Europa 7*, Krājums, I-349. lpp., 81. punkts, kā arī 2008. gada 13. novembra spriedumu lietā C-227/07 Komisija/Polija, Krājums, I-8403. lpp., 62. un 63. punkts).
- 51 Šajos pasākumos, kas noteiktos gadījumos ir iepriekš jāpaziņo Komisijai, ietilpst pasākumi, kas saistīti ar izmaksu atgūšanu un cenu kontroli, ieskaitot pasākumus saistībā ar cenu orientāciju atkarībā no izmaksām, un to veicot tostarp pamatojoties uz piekļuves direktīvas 13. pantu.
- 52 Saskaņā ar pamatdirektīvas 3. pantu dalībvalstīm tostarp ir jānodrošina, ka VPI uzticētos uzdevumus izpilda kompetentas un neatkarīgas organizācijas. Turklāt dalībvalstīm ir jāpaziņo Komisijai VPI nosaukumi, kā arī to attiecīgie pienākumi.
- 53 No Tiesā iesniegtajiem lietas materiāliem nepārprotami izriet, ka *Hilversum* nav VPI. Šajā ziņā ir pietiekami norādīt, ka Nīderlandes Karaliste nav paziņojusi Komisijai kādu savu lēmumu vai nodomu noteikt, ka šī pašvaldība ir VPI, jo šī dalībvalsts turpretī ir norādījusi, ka tāda ir *OPTA*. Turklāt *Hilversum* situācija nekādā veidā nav līdzvērtīga valsts likumdevēja situācijai, kas apskatīta Tiesas 2010. gada 6. oktobra sprieduma lietā C-389/08 *Base* u.c. (Krājums, I-9073. lpp.) 30. punktā.
- 54 Līdz ar to *Hilversum* principā nav kompetences tieši regulēt tarifus, kas tiek piemēroti galapatērētājam saistībā ar pakalpojumiem, uz kuriem attiecas JTR. Šajos pakalpojumos, kā izriet no atbildes uz pirmo uzdoto jautājumu, ietilpst pakalpojums, kas ietver pa kabeli pieejamās pamatpaketes piegādi. Katrā ziņā *Hilversum* var lūgt VPI, šajā gadījumā *OPTA*, īstenot atbilstošus pasākumus.
- 55 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz otrā jautājuma a) punktu ir jāatbild, ka direktīvas, kuras veido JTR, ir jāinterpretē tādējādi, ka no to transponēšanas termiņa beigām saskaņā ar tām tādai vienībai, par kuru ir runa pamatlietā un kurai nav VPI statusa, nav atļauts regulēt tarifus, kas tiek piemēroti galapatērētājam par pa kabeli pieejamās paketes piegādi.

Par otrā jautājuma b) punktu un ceturta jautājuma a) punktu

- 56 Ar otrā jautājuma b) punktu un ceturta jautājuma a) punktu, kurus ir lietderīgi izvērtēt kopā, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai direktīvas, kuras veido JTR, ir jāinterpretē tādējādi, ka tādos apstākļos, par kādiem ir runa pamatlietā, un ņemot vērā lojālas sadarbības principu, ar tām vienībai, kurai nav

- VPI statusa, nav atļauts atsaukties uz klauzulu, kura ir līgumā, kas noslēgts pirms JTR pieņemšanas, un ar kuru tiek ierobežota šī piegādātāja brīvība noteikt tarifus, pret pa kabeli pieejamu pamatpakešu piegādātāju.
- 57 Tarifu klauzula, par kuru ir runa pamatlietā, tika paredzēta 1996. gada 1. jūlija līgumā, ar kuru *Hilversum* pārdeva *UPC* tiesību priekštecim kabeltīkla translācijas sabiedrību, kuru *Hilversum* līdz tam brīdim kontrolēja. Ne iesniedzējtiesa, ne lietas dalībnieki, kas iesnieguši Tiesā apsvērumus, nav apstrīdējuši šīs klauzulas spēkā esamību tās noslēgšanas brīdī vai to, ka par šo klauzulu brīvprātīgi tika veiktas sarunas un panākta vienošanās starp *Hilversum* un *UPC* tiesību priekšteci, kas tomēr ir jāpārbauda valsts tiesai, ņemot vērā faktiskos apstākļus un valsts tiesības. Neskarot šo pārbaudi, otrā jautājuma b) punkts un ceturtais jautājuma a) punkts ir jāsaprot kā tādi, kas attiecas uz likumīgi noslēgtu līgumu.
- 58 Lai gan, kā norāda *Hilversum*, nekas direktīvās, kuras veido JTR, neļauj secināt, ka tās automātiski padara par spēkā neesošu tarifu klauzulu, kas likumīgi noslēgta pirms šo direktīvu pieņemšanas, šī konstatācija nesniedz pietiekamu atbildi uz uzdotajiem jautājumiem. Šai atbildei būtu jāļauj iesniedzējtiesai spriest ne tikai par *UPC* prasību atcelt minēto tarifu klauzulu, bet arī par *UPC* pakārtoto prasību atzīt, ka JTR dēļ *Hilversum* nevar turpināt atsaukties uz šo klauzulu.
- 59 Ir svarīgi atgādināt, ka jomās, kas ietilpst Savienības tiesībās, tostarp elektronisko komunikāciju pakalpojumu jomā, dalībvalstu valsts iestādēm ir jāpilda lojālas sadarbības pienākums. Saskaņā ar šo principu šīm iestādēm ir jāisto vispārējie un īpašie pasākumi, lai nodrošinātu to pienākumu izpildi, kas izriet no Līgumiem vai Savienības iestāžu aktiem, un jāatturas no jebkādiem pasākumiem, kuri varētu apdraudēt Savienības mērķu sasniegšanu (šajā ziņā it īpaši skat. 1986. gada 18. marta spriedumu lietā 85/85 Komisija/Belģija, *Recueil*, 1149. lpp., 22. punkts; 2004. gada 4. maija spriedumu lietā C-344/01 Vācija/Komisija, Krājums, I-2081. lpp., 79. punkts, un 2011. gada 28. aprīļa spriedumu lietā C-61/11 PPU *El Dridi*, Krājums, I-3015. lpp., 56. punkts).
- 60 Patērētāju, kas dzīvo *Hilversum* teritorijā, interešu nodrošināšanai šai pašvaldībai ir efektīvi jāsadarbjas ar JTR izveidoto režīmu un jāizvairās no jebkura tam pretrunā esoša pasākuma.
- 61 Šajā lietā nav strīda par to, ka līgumā ir paredzēts, ka puses no jauna apspriež šī līguma saturu pēc desmit gadiem. Tiesas sēdē *Hilversum* apstiprināja, ka, lai saglabātu saviem iedzīvotājiem tarifus, kas bija spēkā saskaņā ar šajā līgumā ietverto tarifu klauzulu, tā šo desmit gadu termiņa beigās iebilda pret šīs klauzulas pielāgošanu.
- 62 Taču šajā klauzulā bija noteikts ikmēneša tarifs par pa kabeli pieejamo pamatpaketi NLG 13,65 apmērā bez PVN, un tajā bija atļauts *UPC* pielāgot šo tarifu vienīgi atkarībā no patēriņa cenu indeksa un “ārējo izdevumu” paaugstināšanās. Uzstājot uz to, ka tiek turpināts nemainīgi piemērot šo *UPC* brīvības noteikt tarifus ierobežojumu, lai gan šajā līgumā bija paredzēts izvērtēt šo klauzulu atkarībā no izmaiņām, kas notikušas laikā no 1996. gada līdz 2006. gadam, *Hilversum* savā teritorijā ir veicinājusi tādu JTR noteikumu neievērošanu, kuros nav paredzēts šāds ierobežojums attiecībā uz elektronisko komunikāciju pakalpojumu sniedzējiem, bet, tieši pretēji, ir uzsvēta brīvība noteikt tarifus, paredzot precīzus ierobežojumus, kurus, pamatojoties uz tirgus analīzi un pienācīgi noteiktu procedūru ietvaros, var noteikt VPI.
- 63 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz otrā jautājuma b) punktu un ceturtais jautājuma a) punktu ir jāatbild, ka direktīvas, kuras veido JTR, ir jāinterpretē tādējādi, ka tādos apstākļos, par kādiem ir runa pamatlietā, un ņemot vērā lojālas sadarbības principu, ar tām vienībai, kurai nav VPI statusa, nav atļauts atsaukties uz klauzulu, kura ir līgumā, kas noslēgts pirms JTR, kas ir piemērojams elektronisko komunikāciju pakalpojumiem, pieņemšanas un ar kuru tiek ierobežota šī piegādātāja brīvība noteikt tarifus, pret pa kabeli pieejamu pamatpakešu piegādātāju.

Par trešo jautājumu, ceturtnā jautājuma b) punktu un piekto līdz astoto jautājumu

- 64 Ņemot vērā atbildes uz pirmo jautājumu, otrā jautājuma a) un b) punktu un ceturtnā jautājuma a) punktu, nav jāatbild uz trešo jautājumu, ceturtnā jautājuma b) punktu, kā arī uz piekto līdz astoto jautājumu.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 65 Attiecībā uz lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto lietas dalībnieku izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospriež:

- 1) Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta Direktīvas 2002/21/EK par kopējiem reglamentējošiem noteikumiem attiecībā uz elektronisko komunikāciju tīkliem un pakalpojumiem (pamatdirektīva) 2. panta c) punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka pakalpojums, ko veido pa kabeli pieejamas pamatpaketes nodrošināšana un par kuru tiek prasīta gan pārraidīšanas izmaksu segšana, gan arī atlīdzība raidorganizācijām un kolektīvajām autortiesību pārvaldīšanas sabiedrībām saistībā ar to darbu satura apraidi, ietilpst jēdzienā “elektronisko komunikāciju pakalpojums” un līdz ar to ietilpst gan šīs direktīvas, gan Eiropas Parlamenta un Padomes 1997. gada 15. decembra Direktīvas 97/66/EK par personu datu apstrādi un privātās dzīves aizsardzību telekomunikāciju nozarē, Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta Direktīvas 2002/19/EK par piekļuvi elektronisko komunikāciju tīkliem un ar tiem saistītām iekārtām un to savstarpēju savienojumu (piekļuves direktīva), Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta Direktīvas 2002/20/EK par elektronisko komunikāciju tīklu un pakalpojumu atļaušanu (atļauju izsniegšanas direktīva) un Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 7. marta Direktīvas 2002/22/EK par universālo pakalpojumu un lietotāju tiesībām attiecībā uz elektronisko sakaru tīkliem un pakalpojumiem (universālā pakalpojuma direktīva), kuras veido jauno tiesisko regulējumu, kurš ir piemērojams elektronisko komunikāciju pakalpojumiem, materiālajā piemērošanas jomā, ciktāl šis pakalpojums galvenokārt ietver televīzijas signālu pārraidīšanu kabeļtelevīzijas tīklā līdz galapatērētāja uztveršanas terminālim;
- 2) šīs direktīvas ir jāinterpretē tādējādi, ka no to transponēšanas termiņa beigām saskaņā ar tām tādai vienībai, par kuru ir runa pamatlietā un kurai nav valsts pārvaldes iestādes statusa, nav atļauts regulēt tarifus, kas tiek piemēroti galapatērētājam par pa kabeli pieejamās paketes piegādi;
- 3) šīs pašas direktīvas ir jāinterpretē tādējādi, ka tādos apstākļos, par kādiem ir runa pamatlietā, un ņemot vērā lojālas sadarbības principu, ar tām vienībai, kurai nav valsts pārvaldes iestādes statusa, nav atļauts atsaukties uz klauzulu, kura ir līgumā, kas noslēgts pirms jaunā tiesiskā regulējuma, kas ir piemērojams elektronisko komunikāciju pakalpojumiem, pieņemšanas un ar kuru tiek ierobežota šī piegādātāja brīvība noteikt tarifus, pret pa kabeli pieejamu pamatpakešu piegādātāju.

[Paraksti]